

ספטמבר 2022

חשיבות סקרי קרקע טרם נטיעה בתום שנת השמיטה - חלק ב

במאמר הקודם (חודש אוגוסט) נידון בהרחבה חשיבות בדיקות קרקע לפוריות אשר מיועדות להחלטות בממשק הדישון העונתי. ישנה חשיבות משמעותית ביותר להשגת מטע משגשג עתיר יבול התאמה של זן וכנה בהתאם לבדיקות סקר קרקע לפני הנטיעה.

לפני הנטיעה מומלץ (חובה) לבצע **סקר קרקע מקיף**, עד לעומק של כמטר וחצי לפחות, בד"כ בשכבות של 30 ס"מ אם אין שינויים חזותיים בחתך. במדגמים נבדק מרקם הקרקע, תכולת גיר כללי ופעיל, רמת ההגבה (pH), רמת הניטרון ועוד מרכיבי מליחות בקרקע. מידע זה הינו חשוב מאוד לצורך בחירת הזנים והכנות וכן לתכנון ממשק ההשקיה והדישון העתידי במטע. סקר קרקע לנטיעה חובה לבצע גם בקרקע חקלאית פוריה שעברה עיבודים קודמים ומחזורי גידולי שדה ופלחה.

בדיקת מליחות הקרקע חשובה על מנת לדעת אם מתמודדים עם בעיות מזיקות של המלחה או ניתרון הקרקע. אם יודעים מראש על בעיה אפשרית ניתן להתמודד איתה בצורה טובה יותר, ללא פגיעה בהתפתחות העצים במטע.

חשוב להקפיד לבצע את סקר הקרקע בצורה מייצגת ויסודית. לצורך ביצוע הסקר נדרש לפתוח בורות לעומק 150-200 ס"מ, ברוב של 70 ס"מ המאפשר ירידה לתוך הבור כדי לקחת מדגמים מכל שכבה. בדרך כלל בשטח הומוגני בור מיצג ל-25 דונם, במידה ויש שונות חזותית על פני השטח לאזורים שאפשר להגדירם (גוון קרקע, אזורים אבניים, ערוצי זרימה שמולאו ויוושרו בזמן הכשרת השטח לחקלאות) נדרש לצופף את הבורות כדי לאפיין את אותם אזורים. בשטח מידרונני רצוי לבצע 3 בורות, במעלה, במרכז ובמורד.

בסקר הקרקע נדרש לתאר את החתך לפי שכבות, התייחסות לשינוי גוון ומרקם קרקע חזותי במיוחד במעברים בולטים בשיכוב. מבצעים תאור צורת חלקיקי הקרקע, האם יש להם מבנה מאפיין (גרגירי, קובייתי, פריזמטי) ויציבותם (פריכים, מוצקים). כמו כן תאור צברים של גיר או צבעים המעידים על תנאי חיזור בחתך (עודפי מים חוסר איוורור) ומישורי החלקה. בחלקות אבניות הערכת נפח האבן מכלל נפח הקרקע ותאור גודל חלוקי האבן. במידה וניתן לזהות שאריות של שורשים בחתך מעריכים את צפיפותם בעומקים השונים. בתאור החתך מציינים את שינויי הלחות בחתך, במיוחד הצטברות מי תהום בבור לאחר החפירה ומפלס המים מפני הקרקע.

המידע שמתקבל מסקר הקרקע מאפשר לתכנן נטיעה של זנים וכנות בהתאם לתנאי הקרקע ובכך להמנע מבעיות של התפתחות מערכת השורשים ובעיות מחסורים של מיקרו אלמנטים בגידול. ידיעת עומק בית השורשים האפשרי, מרקם הקרקע ונפח הקרקע ללא אבן מאפשר לתכנן את מערכת ההשקיה המתאימה ביותר לחקלקה ואת ממשק ההשקיה והדישון המיטבי.

במקרה של מחסורים ניכרים ביסודות הזנה ניתן להצניע דשן מוצק לפני הנטיעה, בעיקר להשלמת היסודות אשלגן וזרחן. במקרה של רמת מליחות גבוהה במיוחד ניתן בתנאים מסוימים לבצע שטיפה לקרקע לפני הנטיעה שתאפשר קליטה בתנאים טובים יותר לצמח.

בכל שאלה הנוגעת לבדיקות קרקע לפני נטיעה מומלץ להיוועץ באגרונום דשן גת שבאזורכם.

ירון יוטל, אגרונום ראשי

054-4361155

yaron@deshengat.co.il

